

Міністерство освіти і науки України
Володимир-Волинський фаховий коледж

Затверджую

Директор Володимир-Волинського
фахового коледжу, к.т.н.,

Александр Олександр КОНОВАЛЮК

від "4" *Серпня* 2026 р.

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ
(ДИПЛОМНИЙ ПРОЄКТ)
У ВОЛОДИМИР – ВОЛИНСЬКОМУ
ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ

(Зі змінами та доповненнями до положення «Про організацію дипломного проектування у Володимир-Волинському фаховому коледжі», затвердженого наказом директора ВВФК № 42/г від 06.11.23)

м.Володимир-2026

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Публічний захист кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) є завершальним етапом навчання здобувачів освіти за освітньо-професійною програмою підготовки фахових молодших бакалаврів та формою атестації здобувачів фахової передвищої освіти. Його метою є систематизація, закріплення і розширення теоретичних знань здобувачів освіти та розвиток їх практичних навичок щодо вирішення завдань відповідно до професійного спрямування.

Випускна кваліфікаційна робота фахового молодшого бакалавра -дипломний проєкт – самостійна, індивідуальна робота технологічного, прикладного, конструкторського, розрахункового, організаційно-економічного характеру, що містить рішення завдань узагальненого характеру.

Кваліфікаційна робота (дипломний проєкт) відображає рівень теоретичних знань і практичних навичок випускника в рамках обов'язкової та вибіркової складових освітньо-професійної програми підготовки фахових молодших бакалаврів, його здатність до самостійної професійної діяльності як фахівця освітньо-професійного ступеню «Фаховий молодший бакалавр».

Основними завданнями виконання кваліфікаційної роботи є:

- розвиток навичок самостійної роботи, закріплення та поглиблення теоретичних і практичних знань;
- набуття вмінь систематизувати та аналізувати інформаційні джерела з питань, що вивчаються;
- засвоєння методів формування завдань та вибору підходів щодо їх вирішення і шляхів реалізації в конкретних виробничих умовах;
- оволодіння сучасними методиками розрахунку і аналізування отриманих результатів з використанням комп'ютерної техніки та програмного забезпечення.

У кваліфікаційній роботі (дипломному проєкті) здобувач освіти має показати:

- її відповідність реальним умовам виробництва;
- логічність побудови та викладення матеріалу;
- лаконічність формулювань та їх зрозумілість для сприйняття;
- переконливість аргументації та доказовість висновків;
- обґрунтованість прийнятих рекомендацій виробництву.

За прийняті у кваліфікаційній роботі (дипломному проєкті) рішення і за достовірність усіх даних відповідають її автор та керівник. Випускна робота виконується в умовах освітнього процесу під організаційно-методичним керівництвом педагогічного працівника випускової циклової комісії.

Основними етапами підготовки та виконання дипломного проєкту (роботи) є:

- вибір теми і об'єкта дослідження, затвердження теми наказом директора коледжу;

- розробка завдання на кваліфікаційну роботу (дипломний проєкт) та складання календарного плану його виконання;
- опрацювання інформаційних джерел за темою;
- детальне вивчення об'єкту дослідження, збирання фактичного матеріалу під час проходження переддипломної практики;
- обробка результатів досліджень та фактичного матеріалу із застосуванням сучасних методів аналізу;
- написання першого варіанту тексту, подання його на ознайомлення керівникові;
- усунення недоліків, визначених керівником, написання остаточного варіанту тексту, оформлення випускної роботи;
- перевірка роботи на плагіат;
- отримання відгуку керівника;
- подання зброшурованої у твердій палітурці кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) завідувачу відділення;
- рецензування кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту);
- захист кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) на засіданні екзаменаційної комісії (далі - ЕК).

Етапи підготовки кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) фіксуються у плані її виконання. До захисту кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) на засідання ЕК допускаються здобувачі освіти, які виконали всі вимоги навчального плану - успішно склали заліки та екзамени, захистили курсові роботи (проєкти), пройшли практики та захистили звіти про них.

Здобувачам освіти, які успішно захистили випускну роботу згідно з освітньо-професійною програмою підготовки, рішенням ЕК присуджується освітньо-професійний ступінь «Фаховий молодший бакалавр» та присвоюється відповідна кваліфікація.

2 ВИБІР ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМИ

КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ (ДИПЛОМНОГО ПРОЄКТУ)

Підготовка кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) передбачає:

- систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності (напрямку підготовки) та застосування їх при вирішенні конкретних наукових, технічних, економічних, виробничих та інших завдань;
- розвиток навичок самостійної роботи і оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних з темою випускової роботи.

Вибір проблеми досліджень для виконання кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) не обмежується окремими галузями економіки, видами діяльності, організаційно-правовими формами та формами власності підприємств, установ та організацій, на матеріалах яких буде ґрунтуватися випускна робота. Як

правило, вибір здобувачем освіти теми роботи зумовлений виконанням окремих індивідуальних робіт з елементами попередніх досліджень. Такий підхід до організації процесу підготовки кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) є ефективним, адже у процесі поточного навчання здобувачі освіти вже набули певних знань з обраної проблеми досліджень, тому здатні більш професійно вирішувати питання удосконалення практичної діяльності.

Здобувачу освіти надається право самостійного вибору теми кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) в межах орієнтовної тематики, що забезпечує реалізацію вибіркової складової освітньо-професійної програми підготовки фахових молодших бакалаврів з урахуванням пропозицій і потреб установ, підприємств та організацій. При виборі теми роботи слід керуватися власними навчальними та науково-дослідними інтересами, наявністю теоретичної бази та власних розробок, можливістю отримання необхідних матеріалів під час проходження переддипломної практики, орієнтацією на характер майбутньої професійної діяльності.

Виконання кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) базується на матеріалах обраного об'єкту. Не дозволяється виконувати роботу кільком здобувачам освіти з однієї й тієї ж теми. Якщо подібну тему кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) виявило бажання готувати кілька здобувачів освіти, остаточне рішення приймає завідувач відділення.

Здобувачам освіти заочної форми навчання пропонується обирати тему кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) з урахуванням потреб виробництва, зокрема підприємств, установ, організацій де вони працюють.

Закріплення за здобувачами освіти тем кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) і керівників оформлюється наказом директора коледжу за поданням завідувача відповідного відділення. Тема кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) може бути уточнена за заявою здобувача освіти на засіданні випускової циклової комісії, але не пізніше, ніж за два місяці до визначеного терміну подання завершеної роботи до захисту. Зміна теми кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) оформлюється наказом директора коледжу за поданням завідувача відділення.

3 ФУНКЦІЇ КЕРІВНИКА І ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ

Педагогічний працівник - керівник кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) здобувача освіти виконує такі функції:

- пропонує здобувачам освіти теми кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) відповідно до напряму своєї діяльності, напряму підготовки (спеціальності), освітньо-професійної програми підготовки фахових молодших бакалаврів і потреб установ, підприємств, організацій;
- формує разом зі здобувачем освіти завдання на виконання кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту);

- надає допомогу здобувачу освіти у складанні плану підготовки кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) та контролює його виконання;
- у разі суттєвих недоліків, які можуть призвести до порушення встановлених термінів надання кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) до засідань ЕК, інформує завідувача відділення для прийняття відповідних заходів, зокрема й рішення про недопущення до захисту випускової роботи;
- рекомендує здобувачу освіти необхідну нормативну, навчальну, довідкову літературу та інші джерела для самостійного опрацювання;
- здійснює загальне керівництво кваліфікаційною роботою (дипломним проєктом) і несе відповідальність за наявність у роботі помилок системного характеру. У разі невиконання здобувачем освіти його рекомендацій щодо виправлення таких помилок, зазначає це у відгуку;
- контролює правильність оформлення таблиць, схем, ілюстрацій, додатків;
- контролює відповідність стандартів до текстових конструкторських документів, показників і розрахункових величин нормативним даним та відповідність виконання креслень вимогам стандарту ДСТУ на форматі, масштаби, зображення (види, розміри, перерізи) конструкторських документів;
- надає консультативну допомогу здобувачу освіти під час виконання ним кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) відповідно до нормативів наказу Міністерства науки і освіти України від 18.06.2021 р. № 686 "Про затвердження норм часу для планування і обліку навчальної роботи та переліків видів навчальної, методичної, інноваційної, наукової, організаційної роботи та іншої педагогічної діяльності педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти";
- рекомендує здобувачу освіти бази проходження переддипломної практики;
- здійснює перевірку кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) на плагіат за допомогою спеціальної системи виявлення збігів/ідентичності/схожості, яка генерує звіт подібності.
- на основі звіту подібності керівник з іншими членами комісії з питань дотримання академічної доброчесності щодо виявлення та запобігання академічного плагіату у Володимир-Волинському фаховому коледжі оформляють висновок згідно з унікальністю роботи та врахувавши специфіку кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту);

- повертає кваліфікаційну роботу (дипломний проєкт), яка потребує доопрацювання, згідно орієнтовної шкали унікальності роботи, здобувачу освіти з можливістю повторного подання на перевірку у системі після внесених змін (доповнень). У випадку виявлення дуже низького відсотку оригінальності згідно орієнтовної шкали унікальності робота відхиляється без права подальшого розгляду;
- на підставі висновку готує об'єктивний відгук на кваліфікаційну роботу (дипломний проєкт). Керівник несе особисту відповідальність за повноту і якість виконання вищезазначених функцій.
- бере участь у засіданні екзаменаційної комісії під час захисту випускної роботи.

Здобувач освіти - автор кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту)- виконує такі функції:

- визначається з темою кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) відповідно до спеціальності (напряму підготовки), за якою він навчається, та освітньо-професійної програми;
- разом з керівником формує завдання на розробку кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту);
- складає план підготовки кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) і відповідає за його вчасне виконання;
- у разі необхідності може ініціювати питання про зміну теми роботи перед керівником, але не пізніше одного тижня з початку дипломного проєктування. У всіх випадках він звертається з відповідною заявою на ім'я завідувача відділення;
- добирає і опрацьовує законодавчі і нормативні документи, навчальну, наукову й довідкову літературу та інші джерела, зокрема ресурси мережі Інтернет;
- аналізує позиції різних авторів щодо проблем, які мають безпосереднє відношення до теми його дипломного проєкту (роботи);
- використовує набуті в процесі навчання теоретичні знання і практичні навички;
- самостійно приймає обґрунтовані рішення;
- під час проходження переддипломної практики всебічно вивчає стан справ у реальних умовах об'єкта досліджень і добирає фактичний матеріал та ознайомлюється з практичною реалізацією питань організації управління виробництвом (підприємством, фірмою тощо), охороною праці, вирішенням питань екології, безпеки життєдіяльності, техніко-економічних і спеціальних питань за темою кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту);

- регулярно, не менше двох разів на тиждень, інформує керівника про стан виконання роботи відповідно до плану-графіка, надає на його вимогу необхідні матеріали для перевірки;
- під час розробки кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) враховує сучасні досягнення науки і техніки, приймає оптимальні рішення та при проведенні розрахунків використовує сучасні інформаційні технології;
- дотримується календарного плану-графіка виконання кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту), встановлених правил поведінки в лабораторіях і кабінетах;
- відповідає за якість оформлення пояснювальної записки та графічного матеріалу, їх відповідність чинним нормативним документам та державним стандартам;
- готує висновки і подає керівнику кваліфікаційну роботу (дипломного проєкту)) не пізніше як за 5 днів до дня захисту з метою перевірки на плагіат за допомогою системи виявлення збігів/ідентичності/схожості Unichек, яка генерує звіт подібності;
- доопрацьовує кваліфікаційну роботу (дипломний проєкт), яка потребує внесення змін згідно орієнтовної шкали унікальності роботи;
- повторно подає на перевірку кваліфікаційну роботу (дипломний проєкт) у системі після внесених змін (доповнень).
- отримує відгук керівника;
- отримує всі необхідні підписи на титульному листі пояснювальної записки та кресленнях, а також резолюцію завідувача відділенням про допуск до захисту;
- отримує рецензію на кваліфікаційну роботу (дипломний проєкт) та готує відповідь на зауваження;
- доповідає зміст кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) на засіданні ЕК.
- повідомляє завідувача відділення про неможливість присутності на захисті випускової роботи (причини з наступним наданням документів, які засвідчують поважність причин).

Здобувач освіти несе особисту відповідальність за якість кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) та своєчасність його виконання.

Здобувача освіти, який отримав незадовільну оцінку при захисті випускової роботи, відраховують з коледжу і видають академічну довідку встановленого зразка. Якщо здобувач освіти не з'явився на засідання ЕК, то в протоколі зазначається, що він є не атестований у зв'язку з неявкою на засідання комісії.

У випадках, коли захист кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) визнається незадовільним, ЕК встановлює, чи може здобувач освіти подати на

повторний захист ту саму кваліфікаційну роботу (дипломний проєкт) з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему, визначену цикловою комісією.

Здобувачам освіти, які о не захищали кваліфікаційну роботу (дипломний проєкт) з поважної причини (документально підтвердженої), директором коледжу може бути продовжений строк навчання до наступного терміну роботи ЕК із захистом кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) відповідно, але не більше, ніж на один рік.

4 ПІДГОТОВКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ (ДИПЛОМНОГО ПРОЄКТУ) ТА ЙОГО СТРУКТУРА

Зміст кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) має свідчити про рівень фахової підготовленості здобувача освіти до професійної діяльності, а саме, здатність:

- використовувати набуті в процесі навчання теоретичні знання і практичні навички;
- аналізувати джерела інформації;
- узагальнювати зібрані матеріали та застосовувати сучасні методики їх обробки;
- використовувати сучасні інформаційні технології;
- обґрунтовано використовувати вітчизняний та міжнародний досвід при висвітленні досліджуваних питань;
- знаходити аналоги розв'язання проблеми у вітчизняній та зарубіжній практиці, адаптувати їх до конкретного предмета (об'єкта) дослідження;
- за результатами аналізу самостійно приймати оптимальні рішення.

Здобувачі освіти проходять відповідний інструктаж з організації та порядку розроблення та захисту кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту).

Після вибору та затвердження теми здобувач освіти повинен чітко визначити мету роботи, послідовність написання; підібрати відповідну навчальну, методичну та наукову літературу, нормативно-інструктивні матеріали. Допомогу у вирішенні цих питань можуть надавати керівник, працівники бібліотеки коледжу та інші уповноважені особи.

Кваліфікаційна робота (дипломний проєкт) повинні:

- відображати сучасний стан та тенденції економічного розвитку України, враховувати досвід світової економіки;
- показати рівень спеціальної підготовки здобувача освіти, який відповідає кваліфікаційним вимогам вибраної спеціальності (напряму

- підготовки) та здібності і вміння здобувачем освіти застосовувати отримані знання з фахових дисциплін для вирішення практичних задач;
- відображати самостійність і системність підходу здобувача освіти у вирішенні поставлених завдань;
  - свідчити про знання здобувача освіти літератури з обраної теми, законодавчих актів України, урядових рішень тощо;
  - повністю розкривати тему кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту), мати аргументоване обґрунтування висновків і пропозицій, що представляють практичний інтерес.

Складання плану кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) є важливим етапом підготовчої роботи. Перш ніж його скласти, слід ознайомитися з літературними джерелами, які висвітлюють відповідні теоретичні та методичні проблеми. Це дасть здобувачу освіти змогу детальніше уявити структуру роботи, послідовно викласти її зміст, точніше розкрити коло питань, які мають бути вирішені. План повинен концентровано відображати зміст вибраної теми, напрям її дослідження, постановку окремих питань, послідовне, логічне, взаємопов'язане викладання результатів. У процесі написання роботи план може вдосконалюватися. Структура й зміст кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту), співвідношення розділів визначаються її темою і містять:

1. Титульний аркуш.
2. Анотація
3. Завдання до виконання кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту).
4. Зміст.
5. Вступ.
6. Основна частина.
7. Охорона праці (за необхідності)
8. Охорона навколишнього середовища (за необхідності)
9. Висновки.
10. Список використаних джерел.
11. Додатки.

Титульний аркуш містить повну назву коледжу, відділення, освітньо-професійної програми, тему кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту), код і назву спеціальності (напрямку підготовки) прізвище та ініціали автора, прізвище, ініціали керівника, відомості щодо допуску завідувачем відділення кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) до захисту, календарний рік захисту. Титульний аркуш оформляється за формою, що додається (Додаток А).

Завдання до виконання кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) видається в місячний термін з дня реєстрації наказу про затвердження тем. Завдання оформляється за формою, що додається (Додаток Б).

Зміст подається на початку роботи і містить найменування та номери перших сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають

заголовок), зокрема вступу, розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

Анотація до кваліфікаційної роботи (дипломного проекту) – це максимально стислий виклад усієї роботи та обов'язково повинна включати три блоки інформації:

- вступний – дані про тему кваліфікаційної роботи (дипломного проекту);
- інформаційний – структура, обсяг, опис новизни, цілей, предмета, об'єкта, актуальності дослідження. Використовувані елементи оформлення і додатки. Мова йде про малюнки, таблиці, діаграми.
- підсумовуючий – висновки та рекомендації по кваліфікаційній роботі (дипломному проекту), опис сфер практичного застосування та доводів, чому вона корисна та важлива.

Анотація – це заключний елемент кваліфікаційної роботи (дипломного проекту), пишеться лише після оформлення роботи.

У вступі до кваліфікаційної роботи (дипломного проекту):

- обґрунтовуються актуальність обраної теми, мета та зміст поставлених завдань;
- визначається об'єкт досліджень для вирішення завдань узагальненого характеру;
- за наявності зазначається участь здобувача освіти у наукових конференціях та виконанні дослідних тем;
- окреслюються положення, винесені на захист.

Для обґрунтування актуальності обраної теми необхідно сформулювати мету дослідження та виділити ті завдання, що потрібно вирішити для досягнення поставленої мети. Завдання, що будуть вирішуватися відповідно до визначеної мети, зазначаються у формі перерахунку (вивчити..., описати..., встановити..., виявити... тощо). Об'єктом для вирішення завдань узагальненого характеру може бути підприємство чи група підприємств, певна галузь виробництва тощо. Практична значущість кваліфікаційної роботи (дипломного проекту) свідчить, що знання та розробки, отримані здобувачем освіти в ході її виконання, можуть бути використані на конкретному підприємстві. На завершення вступу доцільно подати структуру роботи.

Вступ пишеться в останню чергу, після того як підготовлено весь текст пояснювальної записки.

В основній частині пояснювальної записки, яка розміщується після вступу, починаючи з нової сторінки, викладають суть проектування чи дослідження.

Суть роботи - це викладання відомостей про предмет проектування чи дослідження, необхідних і достатніх для розкриття сутності даної роботи (опис теорії, методів, характеристик створеного об'єкта, принципів дії об'єкта, основних принципових рішень, що дають уявлення про його устрій і т. ін.) та її результатів.

Основна частина дипломного проєкту (роботи) складається з розділів, які, в свою чергу, можуть поділятися на підрозділи, пункти, підпункти.

Кожен розділ слід починати з нової сторінки. У розділах основної частини наводять:

- огляд літератури;
- теоретичні обґрунтування (положення);
- вибір і обґрунтування оптимальності технічних рішень;
- аналіз і узагальнення одержаних результатів, їх екологічне чи економічне обґрунтування.

За результатами дослідження після кожного розділу слід зробити висновки в контексті завдань, які розглядалися в його підрозділах.

Питання охорони праці і безпеки життєдіяльності в роботах технологічного профілю розміщуються в кінці розділу, останнім пунктом. У ньому слід проаналізувати стан нормативної бази, що регулює питання охорони праці і безпеки життєдіяльності працівників підприємства, ергономічні вимоги до організації праці тощо.

На підставі чинної нормативно-правової бази за необхідності проаналізувати стан охорона навколишнього середовища об'єкта досліджень в окремому розділі.

У висновках наводяться практичні результати, отримані в процесі проведеного дослідження; формулюються розв'язані проблеми та їх значення для практики, наводяться висновки й рекомендації щодо практичного використання здобутих результатів. проводиться аналіз (оцінка) отриманих результатів, можливе використання результатів роботи; народногосподарську чи наукову значущість роботи.

Список використаних джерел має містити навчальні та наукові праці стосовно об'єкту дослідження та інші інформаційні документи, на які обов'язково мусять бути посилання в тексті випускної роботи. До їх складу включаються назви законодавчих та інших нормативних документів, наукових статей (у т.ч. наявні публікації результатів дослідження здобувача освіти) та практичних публікацій, монографій, підручників, навчальних посібників, веб-сайтів, інформацією яких користувалися під час роботи.

Список використаних джерел має оформлюватися з дотриманням вимог чинних стандартів.

До додатків за необхідності включаються такі допоміжні матеріали:

- проміжні математичні доведення, формули та розрахунки;
- таблиці допоміжних цифрових даних;
- протоколи й акти випробувань, впровадження, розрахунки економічного ефекту;
- допоміжні ілюстрації.

Для завершення підготовки кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) здобувачам освіти надається час згідно із затвердженим графіком освітнього процесу.

5 ВИВЧЕННЯ ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ

Роботу з літературою слід починати зі складання правильного та повного списку підручників, навчальних посібників, монографій, іншої навчальної та наукової літератури з посиланнями на джерело. Під час складання бібліографії необхідно фіксувати бібліотечні шифри кожного джерела, щоб не витратити часу на повторний пошук.

Вивчення літератури - це активний процес творчого засвоєння матеріалу для вирішення завдань, поставлених у роботі. Результати опрацювання літературного джерела необхідно зафіксувати у вигляді короткого викладення його змісту (виписки цитат, формул із посиланнями на сторінки, на яких вони наведені у літературі).

Для кожної публікації слід зазначати прізвище, ім'я, по батькові автора, її назву, місце видання, видавництво, рік видання, кількість сторінок (якщо використана журнальна стаття, то вказати назву журналу, рік видання та номер, сторінки, на яких опублікована стаття в даному номері). Виписки із літературних джерел мають бути короткими і чітко сформульованими. Працюючи над літературою, необхідно:

- з'ясувати значення термінів та незнайомих слів; - виділити основне у прочитаному;
- визначити питання, що виникають під час роботи, для подальшого з'ясування їх суті.

Перелік джерел, на які є посилання в основній частині проєкту (роботи), наводять укінці тексту, починаючи з нової сторінки. У відповідних місцях тексту мають бути посилання.

Посилання на джерела в тексті наводяться у квадратних дужках []. Це може бути посилання на джерело в цілому або на джерело із зазначенням конкретної сторінки.

Наприклад:

- «Кількість акціонерних товариств в економіці України у 2020 році становила 29 тис. [3, с. 45]».
- «Дана ситуація відповідає виконанню вимог статті 24 Закону України «Про цінні папери і фондову біржу» щодо інформування емітентами цінних паперів громадськості про своє господарсько-фінансове становище і результати діяльності [8]».

- «Протиріччя розвитку сучасних корпоративних відносин в Україні розглядаються у працях [1–5]».
- «Суперечності процесів трансформування відкритих і закритих акціонерних товариств у публічні і приватні детально розглянуті у працях Ю. Петруні і В. Євтушевського [6, с. 25–38; 9, с. 114–130]».

Цифри у квадратних дужках відповідають порядковому номеру джерела у списку використаних джерел.

Джерела можна розміщувати:

- в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків (такий спосіб є найпоширеніший та універсальний);
- у хронологічному порядку;
- за послідовністю посилань у тексті.

Авторів з однаковими прізвищами подають в алфавітному порядку їхніх ініціалів; праці одного автора – за алфавітом перших літер назв його праць; праці одного автора з однаковою назвою – за хронологією.

Спочатку наводять літературу, видану кирилицею, далі – латиною і мовами з особливою графікою (за алфавітом назв мов – арабською, вірменською, грузинською тощо). Публікації мовами з особливою графікою подають в українській транслітерації або в перекладі українською мовою.

Крім того є певний порядок розташування літературних джерел: нормативні акти (закони, постанови та ін.); книжкові видання; статті в журналах та інших періодичних виданнях; матеріали з Інтернету.

Основна вимога до використаних джерел – єдине оформлення і дотримання чинного державного стандарту на бібліографічний опис видань, відповідно до ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» .

6 ЗБИРАННЯ МАТЕРІАЛУ, ОБРОБКА, ВИКЛАДЕННЯ ЗМІСТУ ТА ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Збирання, накопичення та систематизацію теоретичного й практичного матеріалу здобувач освіти здійснює під час навчання та проходження переддипломної практики. На практиці здобувач освіти денної форми навчання ґрунтовно знайомиться з об'єктом дослідження, вивчає організаційні, технологічні та економічні особливості процесу виробництва.

Спочатку систематизований матеріал групується в певні розділи, складається детальний план викладення зібраних та опрацьованих даних, будуються аналітичні таблиці; готується необхідний графічний матеріал.

Далі формулюються висновки і пропозиції, що впливають із основного змісту роботи, оцінюється можливість їх упровадження в практику роботи підприємств. Насамкінець здійснюється редагування змісту кваліфікаційної

роботи (дипломного проєкту), уточнюються форма і зміст аналітичних таблиць та графічного матеріалу.

Зміст кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) повинен відповідати назві підрозділів і пунктів, викладатись у логічній послідовності, конкретно; на сторінках тексту слід виділяти окремі абзаци в межах допустимих норм.

Вимоги та основні етапи оформлення кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) відображено в стандарті Коледжу <http://vvak.in.ua/>

7. ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ (ДИПЛОМНОГО ПРОЄКТУ)

Для захисту кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) щорічно створюються екзаменаційні комісії (ЕК), до складу яких входять голови та члени комісії. Головами ЕК призначаються провідні фахівці галузі або науково-педагогічні працівники відповідного напрямку наукової діяльності. Списки голів ЕК для всіх спеціальностей, (напрямів підготовки) затверджуються директором коледжу.

Персональний склад членів ЕК затверджується наказом директора коледжу не пізніше ніж за місяць до початку роботи ЕК. Кількість членів (включаючи голову ЕК) становить не більше чотирьох осіб.

Перед захистом здобувач освіти зобов'язаний ознайомитися з відгуком (Додаток В) і рецензією (Додаток Г), проаналізувати їх та підготувати відповіді на зауваження. Безпосередньо на захист здобувач освіти готує доповідь та ілюстративний матеріал у вигляді креслень, таблиць, рисунків, які унаочнюють результати дослідження, основні висновки, узагальнення й пропозиції, що містяться у роботі. Необхідну кількість та зміст ілюстративного матеріалу автор визначає самостійно, але погоджує його з керівником.

Захист кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) проводиться на відкритому засіданні ЕК при обов'язковій присутності голови та керівника роботи (у випадку відсутності керівника з поважних причин його може представляти завідувач відділення або голова випускової циклової комісії) і передбачає доповідь випускника, яка структурно будується у послідовності від актуальності теми дослідження до висновків і пропозицій.

Перед початком захисту кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) завідувач відділення подає до ЕК такі документи:

- наказ директора про затвердження ЕК;
- наказ директора про затвердження тематики кваліфікаційних робіт (дипломного проєкту);
- списки здобувачів освіти, допущених до захисту кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту);

- зведена відомість про виконання здобувачами освіти індивідуального навчального плану та отримані ними оцінки;

Здобувачем освіти-випускником на захист подаються: пояснювальна записка роботи, графічний матеріал, ілюстрований матеріал (плакати, фотографії, первинні матеріали експериментів тощо), фактичний матеріал (макети, моделі, натурні зразки), а також індивідуальний навчальний план (залікова книжка).

До ЕК можуть бути подані також інші матеріали, що характеризують наукову та практичну цінність виконаної роботи: друковані статті за темою випускової роботи, документи, що вказують на практичне застосування її результатів.

До захисту не допускаються здобувачі освіти, які не виконали всі вимоги індивідуального навчального плану і на момент подання до захисту кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) мають академічну заборгованість.

Дата захисту визначається графіком засідань ЕК, що затверджується директором коледжу та доводиться завідувачем відділення до відома голови, членів ЕК та здобувачів освіти за два тижні до дня початку роботи ЕК.

Проведення засідання ЕК при захисті кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) включає:

- оголошення секретарем ЕК прізвища, імені та по батькові здобувача освіти, теми його випускної роботи;
- оголошення здобутків здобувача освіти (наукових, творчих, рекомендацій);
- доповідь здобувача освіти до 15-ти хвилин у довільній формі про сутність випускової роботи, основні технічні рішення, отримані результати та ступінь виконання завдання.

Після відповідей на питання заслуховуються або зачитуються відгуки керівника кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) та рецензента (особисто ними або одним із членів екзаменаційної комісії). При цьому можуть використовуватися різні форми візуалізації доповіді: обов'язковий графічний матеріал, визначений завданням на виконання кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту), слайди, мультимедійні проєктори, аудіо-, відеоапаратура тощо;

- відповіді на запитання членів ЕК;

Запитання повинні стосуватися теми виконаної роботи, а також носити загальний характер - у межах освітніх компонентів освітньо-професійної програми, які опановувалися здобувачем освіти в коледжі. З дозволу Голови екзаменаційної комісії запитання можуть задавати всі присутні на захисті.

- оголошення секретарем ЕК рецензії на кваліфікаційну роботу (дипломний проєкт);
- відповіді здобувача освіти на зауваження рецензента;
- оголошення голови ЕК про закінчення захисту.

Процедура захисту кваліфікаційних робіт (дипломних проєктів) протоколюється секретарем ЕК. Результати захисту оцінюються за 4 - бальною шкалою і переводяться у національні оцінки ("відмінно", "добре", "задовільно" і "незадовільно"). Протокол засідання ЕК оформляється за формою, що додається (Додаток В).

Рішення ЕК про оцінку захисту кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту), а також про видачу випускникам дипломів (дипломів з відзнакою) про закінчення коледжу, присудження освітньо-професійного ступеня «Фаховий молодший бакалавр» та присвоєння відповідної кваліфікації приймається на закритому засіданні ЕК відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів ЕК, які брали участь в її засіданні. При однаковій кількості голосів голова ЕК має вирішальний голос. Оцінки виставляє кожен член ЕК, а голова підсумовує їх результати по кожному здобувачу освіти. Результати захисту випускної роботи оголошуються у день захисту після оформлення протоколів засідання ЕК.

Кваліфікаційні роботи (дипломні проєкти), що містять особливо важливі рішення, пропозиції, можуть бути рекомендовані ЕК до опублікування у фахових виданнях.

Здобувач освіти, який при захисті кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) отримав незадовільну оцінку, відраховується з коледжу і йому видається академічна довідка. За ним залишається право бути повторно допущеним до захисту кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) впродовж наступних трьох років. Повторно кваліфікаційна робота (дипломний проєкт) виконується за наявності заяви здобувача освіти про допуск до захисту, дозволу директора коледжу та рішення випускової циклової комісії про затвердження теми кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) і призначення керівника.

Якщо захист кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) не відбувся з поважних причин, про що здобувач освіти має подати відповідні документи, директор коледжу може продовжити термін його навчання до наступного терміну роботи ЕК із захисту кваліфікаційних робіт (дипломних проєктів,)але не більше ніж на один рік. Незалежно від причин, повторний захист випускної роботи в той же рік не допускається.

Розглянуто та схвалено
Педагогічною радою коледжу
Протокол № 6 від 25 . 02.2026 року

Зразок оформлення завдання на кваліфікаційну роботу

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛОДИМИР-ВОЛИНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ**

Відділення: _____
Циклова комісія: спеціальних дисциплін спеціальності _____
Освітньо-професійний ступінь: *фаховий молодший бакалавр*
Освітньо-професійна програма _____
Спеціальність _____

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова циклової комісії
спеціальних дисциплін
спеціальності _____
_____
(підпис) (ім'я та ПРІЗВИЩЕ)
« ___ » _____ 202_ року

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ (ДИПЛОМНИЙ ПРОЄКТ)
ЗДОБУВАЧУ ОСВІТИ**

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)
1. Тема роботи: _____
_____

затверджена наказом директора № ___ від « ___ » _____ 202_ року
Керівник роботи: _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

2. Строк подання здобувачем освіти кваліфікаційної роботи « ___ » червня 202_ року

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи:

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки: (перелік питань, які потрібно розробити)

_____
_____
_____
_____
_____

5. Перелік графічного матеріалу:

Лист 1

Лист 2

Лист 3

Лист 4

6. Дата видачі завдання: « ___ » _____ 202_ року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання	Примітка

Здобувач освіти

_____ (підпис)

_____ (ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Керівник

_____ (підпис)

_____ (ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Зразок оформлення титульного аркуша кваліфікаційної роботи

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛОДИМИР-ВОЛИНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ**

Відділення « _____ »

Освітньо-професійна програма « _____ »

Допускається до захисту
завідувач відділення

_____
(підпис)

_____
(ім'я та ПРИЗВИЩЕ)

« ____ » _____ 202_ року

**ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту)
фахового молодшого бакалавра**

на тему: « _____ »

(тема проєкту (роботи))

Виконав (ла): здобувач освіти __ курсу, групи _____

Спеціальності _____

ОПП _____

_____
(підпис)

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник: _____

(підпис)

(ім'я та ПРИЗВИЩЕ)

Консультант з економічних питань

_____
(підпис)

_____
(ім'я та ПРИЗВИЩЕ)

Рецензент:

_____
(підпис)

_____
(ім'я та ПРИЗВИЩЕ)

202_

Приклад оформлення відгуку керівника кваліфікаційної роботи
ВІДГУК
керівника про якість виконання кваліфікаційної роботи (дипломного проекту)
здобувача освіти

Володимир-Волинського фахового коледжу, групи _____ ,
ОПП _____
спеціальності _____
(шифр і назва спеціальності)

Тема роботи _____

До розробки кваліфікаційної роботи (дипломного проекту) здобувач освіти
приступив(ла)

(Своєчасність, систематичність відвідування консультацій)

Під час роботи над кваліфікаційною роботою (дипломним проектом) здобувач
освіти

(Проаналізував, виявив, рекомендував, розробив)

За період роботи над кваліфікаційною роботою (дипломним проектом) здобувач
освіти проявив (ла)

(сумлінність, володіння знаннями і навиками, вміння використовувати навчальну та допоміжні джерела інформації,

загальне відношення до роботи

Кваліфікаційна робота (дипломний проект) заслуговує оцінки _____
Здобувач освіти заслуговує / не заслуговує присвоєння професійної кваліфікації

Допускається до захисту

Керівник роботи _____

Підпис

ім'я та ПРІЗВИЩЕ

«__» _____ 202__ року

Приклад рецензії кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту)

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу (дипломний проєкт) здобувача освіти ВВФК

Тема роботи: _____

Актуальність: _____

Позитивні
сторони: _____

Недоліки: _____

Кваліфікаційна робота (дипломний проєкт) заслуговує _____

оцінки

Рецензент _____

(професійна кваліфікація, посада)

« ___ » _____ 202__ року

Підпис

Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ

Приклад протоколу засідання ЕК

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛОДИМИР – ВОЛИНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ**

ПРОТОКОЛ № _____
засідання Екзаменаційної комісії № _____
від „____”, червня 202__ року
розгляду кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту)
здобувача освіти _____
(прізвище, ім'я та по батькові)

На тему: _____
_____
_____
_____

ПРИСУТНІ :

Голова комісії _____
(науковий ступінь, вчене звання, посада, прізвище, ім'я, по батькові)
Заступник
голови комісії _____
Члени комісії _____
_____

КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ (ДИПЛОМНИЙ ПРОЄКТ) ВИКОНАНО:
Під керівництвом _____
(посада, науковий ступінь, прізвище, ім'я, по батькові)

До екзаменаційної комісії подано такі матеріали :

1. Пояснювальна записка кваліфікаційної роботи (дипломного проєкту) на _____ сторінках
2. Креслення на _____ аркушах
3. Рецензія _____
(професійна кваліфікація, посада, прізвище, ім'я, по батькові)
4. Індивідуальний навчальний план (залікова книжка)

Після повідомлення (протягом ____ хв.) про виконану кваліфікаційну роботу (дипломний проєкт) здобувачу освіти задані такі запитання:

1. _____
(прізвище й ініціали особи, що поставила запитання, зміст запитання)

2. _____
_____
_____
3. _____
_____
_____
4. _____
_____
_____
5. _____
_____
_____

УХВАЛИЛИ:

1. Визнати, що здобувач освіти _____
(прізвище та ініціали)
виконав (ла) і захистив (ла) кваліфікаційну роботу (дипломний проєкт) з
оцінкою _____

2. Присвоїти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)
кваліфікацію _____
за спеціальністю _____
(шифр, назва)

3. Видати диплом _____
(з відзнакою)

4. Відзначити, що _____
_____

Голова ЕК: _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Члени ЕК: _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Секретар ЕК: _____
(підпис) (прізвище та ініціали й посада особи, що склала протокол)